

Inclusie agenda Gemeente Hulst 2023 – 2024

1. Inleiding

Door de ondertekening van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap door Nederland in 2016, is elke Nederlandse gemeente verplicht om een lokaal inclusiebeleid te ontwikkelen en uit te voeren. Inclusie houdt in dat elke individu als volwaardig wordt geaccepteerd en dat de omgeving zó is ingericht dat hij of zij volwaardig kan deelnemen aan de maatschappij.

Ongeveer 1 op de 10 mensen in Nederland heeft een beperking die invloed heeft op het dagelijks leven. Mensen met een beperking lopen er regelmatig tegenaan dat gebouwen, toiletten, websites of winkels niet toegankelijk zijn. Verder wordt bij het opstellen van informatie vaak geen rekening gehouden met mensen met een verstandelijke beperking, waardoor de teksten voor hen te moeilijk zijn. Ook voor mensen die doof of slechthorend zijn is informatie niet altijd toegankelijk. Bijvoorbeeld als een filmpje wordt vertoond dat niet ondertiteld is of als bij een presentatie geen tolk gebarentaal aanwezig is. Dit belemmert mensen met een beperking om zelfstandig aan de maatschappij deel te nemen.

Om deze reden is de gemeente in 2018 begonnen met het opstellen van de eerste lokale inclusieagenda. Deze inclusieagenda is inmiddels tot uitvoering gebracht en in 2022 afgerond. De eerste inclusieagenda is geëvalueerd en er zijn leerlessen uit getrokken. Met de kennis van nu is een nieuwe inclusieagenda ontwikkeld voor het jaar 2023 – 2024. De focus wordt nog steeds gelegd op relevante thema's die aandacht verdienen als het gaat om inclusie. Echter houden we het aantal verschillende thema's dit keer beperkter en is er geen uitgebreide visie geschreven. Er is geprobeerd om met de nieuwe agenda aan te sluiten op actuele vraagstukken.

Een belangrijk actueel vraagstuk, is mentaal welzijn. Wanneer je je mentaal goed voelt, kan je beter omgaan met stress en belangrijke levensgebeurtenissen. Je voelt je meer verbonden met anderen en kun je beter zorgen voor je omgeving.

Naast het vraagstuk over het mentale welzijn van inwoners zien we ook een vraagstuk over het fysieke welzijn van inwoners. Gerelateerd aan de inclusie agenda betekent dit dat men de mogelijkheid moet hebben om (fysiek) mee te kunnen doen op de eigen manier. Hierbij leggen we onder andere de nadruk op het stimuleren van bewegen en het wegnemen van (fysieke) obstakels.

Juist door bij de diverse beperkingen stil te staan, kunnen we er als gemeente voor zorgen dat iedereen kan deelnemen aan de samenleving, zodat niemand zich uitgesloten voelt. Hierbij ligt de focus op het ondervangen van diverse beperkingen in het "voorveld" om zo te voorkomen dat mensen (nog meer) in de zorgcyclus terecht komen.

Samenvattende conclusie van de vorige inclusieagenda

Fysieke toegankelijkheid

We concludeerde dat er nog steeds aandacht moet blijven voor de fysieke toegankelijkheid in de openbare ruimte. Er is al veel aandacht voor de fysieke toegankelijkheid bij de werkzaamheden die door de gemeente gedaan worden maar, er worden nog steeds fouten gemaakt in de uitvoering die later hersteld moeten worden. Ook mag er nog meer aandacht zijn bij het belang van fysieke toegankelijkheid van gebouwen. Zowel in de openbare als privé sector wordt daar nog te weinig rekening gehouden met toegankelijk bouwen. Een betere bewustwording van de noodzaak is hier gewenst.

Inclusie in nieuw beleid

In nieuw beleid van de gemeente wordt veel gesproken over inclusie en wordt er met regelmaat gerefereerd naar de inclusieagenda. Echter zijn de resultaten in de praktijk nog niet goed genoeg vindbaar. Dit heeft ook te maken met het nieuw gevormde beleid dat nog in de beginfase van uitvoering staat.

Digitale toegankelijkheid

Tijdens deze inclusieagenda is er een begin gemaakt met de toetsing van de website op toegankelijkheid, echter zijn we nog voor veel documenten afhankelijk van de instantie die de informatie/ documentatie aanlevert. Intern is de gemeente wel begonnen met het project duidelijke taal waarin medewerkers worden aangespoord om gebruik te maken van begrijpbare taal in correspondentie naar bijvoorbeeld inwoners.

Sociale kaart

De sociale kaart is gelanceerd. Deze heeft nog niet de bekendheid die het zou moeten hebben. Hulst voor Elkaar gaat in 2023 verder aan de slag om deze sociale kaart verder uit te bouwen en in de markt te zetten.

Gesprekspartners

De contacten met de gesprekspartners zijn goed en die zetten we ook zo voort. We kijken in de korte toekomst naar projecten waar we elkaar in kunnen ondersteunen en aanvullen.

Toegankelijke evenementen

Er zijn stappen gemaakt in de mate van toegankelijkheid van het evenement Vestrock. Ook is de organisatie toegewijd om het evenement over een paar jaar 100% toegankelijk te hebben. Op de planning stond dat de gemeente nog in gesprek zou gaan met organisatoren voor tips en hulp bij het toegankelijkheidsproces. Door het COVID-19 virus zijn veel evenementen niet doorgegaan. We hopen het bewustwordingsproces bij (culturele) evenementen met de nieuwe inclusie agenda verder op te pakken.

Verdere ontwikkelingen op andere thema's

Voor het thema Werk en Inkomen mag nog meer aandacht zijn. Er is een begin gemaakt maar dit kan nog beter. Hierbij moet rekening gehouden worden met de afstand door een fysieke beperking of door het mentale welzijn. Het nieuwe beleid op de thema's thuis, vervoer, maatschappij, welzijn, gezondheid en ondersteuning en onderwijs zijn nog in ontwikkeling en worden nog verder uitgewerkt.

Hulst voor Elkaar

In de aanbesteding naar Hulst voor Elkaar zitten verschillende opdrachten die de inclusie in de gemeente ten goede komen. Dit zit hem dan met name in het organiseren van activiteiten en mogelijkheden om iedereen binnen de gemeenschap keuze te bieden en te stimuleren mee te kunnen doen.

De hele evaluatie over de voorgaande inclusieagenda is terug te vinden in de rapportage aan de gemeenteraad. (behandeld in raadsvergadering op 16 februari 2023)

Inclusiviteit als basis in het nieuwe bestuursakkoord

Een inclusieve gemeente blijft één van de uitgangspunten in het nieuwe bestuursakkoord van 2022 – 2026. In het nieuwe bestuursakkoord, op koers naar 2026, zien we inclusiviteit als kracht voor een duurzame toekomst. We zien een inclusieve, uitnodigende gemeente als streven. Factoren die een gelijkwaardige deelname aan onze samenleving ondermijnen pakken we aan. Een belangrijke landelijke ontwikkeling is bijvoorbeeld de transformatie van beschermd wonen naar beschermd thuis.

In het bestuursakkoord zijn de volgende specifieke doelen gesteld waar inclusiviteit centraal moet staan :

- Wij willen een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving;
- We streven vitale wijken en dorpen na met goed toegankelijke en beschikbare voorzieningen en een veilige openbare ruimte;
- We ontwikkelen onze gemeente verder als een toeristische trekpleister in de regio;
- We ontwikkelen burgerparticipatie verder door;
- We gaan voor kwalitatief goed onderwijs;
- Kunst, cultuur en sport moeten toegankelijk zijn voor iedereen;
- Een leven lang met plezier sporten en bewegen. Voor alle doelgroepen moet er sport- en beweegaanbod zijn. Alle doelgroepen moeten worden gestimuleerd om te sporten en bewegen;
- Sport en bewegen moet toegankelijk zijn voor iedereen (inclusie); zowel op sportief als financieel gebied. Het Jeugdsportfonds moet behouden blijven en het Volwassensportfonds moet worden opgezet;
- De formele en informele openbare ruimten willen we zo inrichten dat er voldoende mogelijkheden zijn voor alle leeftijden en doelgroepen om te sporten, spelen, bewegen en ontmoeten;

- We zetten in op een inclusieve samenleving. Dat wil zeggen dat we ernaar streven dat iedereen in de samenleving mee kan doen. Hiervoor is een uitvoeringsprogramma opgesteld.
- We zetten in op vroeg signalering bij kwetsbare groepen.
- Veel te veel mensen in onze samenleving voelen zich eenzaam. Eenzaamheid bestrijden we met een gerichte aanpak.
- In het dagelijks leven hebben veel mensen moeite met lezen en schrijven. De laaggeletterdheid in Nederland is te hoog. Het zet mensen op achterstand in de samenleving.

Ambities voor het nieuwe programma, geen breed visiedocument

Dat het creëren van een inclusieve gemeenschap een noodzaak is, is voor de gemeente Hulst een gegeven. Discriminatie en racisme zijn bij wet verboden. Daar hoeven we als gemeente dus geen visie voor te schrijven. De vraag is wel, wat gaan we er aan doen als het wel gebeurt en hoe kunnen we het voorkomen? Zoals in het bestuursakkoord beschreven, is ons doel om op alle terreinen uitnodigend te zijn voor iedereen. Met deze visie als gegeven, is er dus geen noodzaak aan een extra visie, die hetzelfde zal beschrijven. Wel is er noodzaak aan concrete acties en een goede planning om deze acties tot uitvoering te brengen. We zien dat het ondernemen van actie noodzakelijk is omdat we nog steeds op een aantal terreinen constateren dat niet iedereen mee kan doen. Daar is dan ook de focus op gelegd bij het schrijven van deze nieuwe inclusie agenda voor het jaar 2023 – 2024.

In overleg met onze gesprekspartners en belangenbehartigingsorganisatie Stichting Drempelvrij Hulst is er een actieprogramma ontwikkeld die komend jaar tot uitvoering gebracht gaat worden. Daarnaast bewaken we de uitgangspunten, democratische waarden en de naleving van de grondwet. Daarnaast is het streven om zelf het goede voorbeeld te geven door inclusiviteit in gemeentelijke processen te waarborgen en inclusiviteit uit te stralen door bijeenkomsten te faciliteren en medewerking te verlenen bij alle haalbare activiteiten rondom inclusiviteit.

2. Uitgangspunten

Bij de uitvoering van het actieprogramma hanteren we een aantal uitgangspunten die bij moeten dragen aan de doelstelling uit het bestuursakkoord “op koers naar 2026”.

Uitgangspunt 1: Niks over ons, zonder ons

Het eerste, en misschien wel het belangrijkste uitgangspunt waar we voor waken tijdens het uitvoeren van het actieprogramma is het “niets over ons, zonder ons” principe. Dit principe of thema was ook opgenomen in de vorige inclusieagenda. Met dit uitgangspunt zorgen we er voor dat we geen besluiten nemen voor/over mensen met bijvoorbeeld een beperking zonder dit eerst met hen te bespreken. We praten niet over mensen maar met mensen.

Uitgangspunt 2: Koester diversiteit

We zien diversiteit als verrijking, niet als probleem. We zetten in op diversiteit in de samenleving, binnen bedrijven en organisaties. We staan open voor veranderingen om zo maatschappelijke vraagstukken succesvoller op te lossen. Diversiteit betekent ook een diverser inzicht, andere ideeën en andere oplossingen.

Uitgangspunt 3: Iedereen onderschrijft de democratische waarden, wetten en regelgeving

Binnen de Hulstersamenleving verwachten we van iedereen dat zij onze democratische waarden onderschrijven. Als inwoner mag je zijn wie je wilt zijn, mits dit niet onze wetten en regelgeving overschrijd.

Uitgangspunt 4: Met bewustwording ben je al over de helft

Ervaring leert ons dat het bewust maken van mensen wat de noodzaak is van inclusiviteit voor het grootste deel bijdraagt aan het veranderproces. Al gaat het over bouwen, organiseren of ontwikkelen. Bewust zijn van de noodzaak van inclusie zorgt ervoor dat iets in één keer goed kan gaan zodat het later niet aangepast hoeft te worden en dat men zich gelijk welkom zal voelen.

3. Ambities

1. Streven naar een beter procesbeheersing m.b.t. toegankelijkheid

Zorgen voor kennis is belangrijk om de gemeente Hulst toegankelijk te maken. Het handhaven van afspraken over de openbare ruimte en publiekelijke ruimtes mag aangescherpt worden zodat alles vrij toegankelijk is voor mensen met een beperking en met eventuele hulpmiddelen (zoals een rolstoel, blindenstok of een scootmobiel). Dit houdt bijvoorbeeld in dat gebouwen ook toegankelijk zijn voor mensen met zintuiglijke beperkingen, er geen drempels zijn, het toegankelijk is voor (elektrische) rolstoelen en er ringleiding en ondertiteling aanwezig is.

2. Streven naar een betere kennis bij partners, ondernemers en ontwikkelaars

Door er voor te zorgen dat kennis makkelijker voorhanden is, kennis beschikbaar te stellen aan iedereen die hier behoefte aan heeft en kennis over te brengen aan iedereen die hier nog niet mee bezig is.

3. Streven naar een kansrijke, gezonde gemeente. Iedereen kan meedoen.

Gemeenten faciliteren een sterke sociale basis met een sterke sociale samenhang en laagdrempelige toegankelijke voorzieningen waarbij iedereen de mogelijkheid heeft om mee te doen. We onderzoeken de behoeftes en mogelijkheden om alle bewoners veilig en prettig te laten wonen in hun leefomgeving wat ook de mentale inclusiviteit van inwoners ten goede zal komen.

4. Streven naar een inclusieve overheid

De gemeente streeft naar een diverse samenstelling van haar personeelsbestand en naar een inclusieve organisatie. Er is behoefte aan een diversiteit aan zienswijzen. Verschillende perspectieven, achtergronden en inzichten kunnen namelijk de denkkraft van de overheid vergroten.

5. Streven naar een gemeente zonder discriminatie

Naast de antidiscriminatievoorziening (ADV), is er het streven om in te zetten op preventie. De ADV heeft twee wettelijke taken, te weten (1) onafhankelijk bijstand verlenen aan personen bij de afhandeling van hun discriminatieklachten en (2) registratie van klachten. We willen niet alleen hulp bieden als er gediscrimineerd is maar willen ook iets doen om te voorkomen dat er gediscrimineerd wordt.

6. Streven naar sociale inclusie: vrijetijdsbesteding

Kunnen genieten van vrijetijdsbesteding is belangrijk voor iedereen. Publieke evenementen en openbare plekken moeten daarom toegankelijk zijn. Denk bijvoorbeeld aan toegankelijke speeltuinen en buitenschoolse activiteiten voor kinderen met een beperking in iedere buurt.

4. Monitoring van de voortgang

Ons streven is om jaarlijks middels een evaluatie de voortgang te monitoren. Deze evaluatie zal ook voorgelegd worden aan de gemeenteraad. In de voortgang wordt ook vastgesteld of de verwachte resultaten van ambities zijn behaald en of er nog vervolgacties nodig zijn. Deze vervolgacties worden opgenomen in de opvolgende Inclusieagenda.

We waken ervoor dat bureaucratie beperkt blijft. Bij het volgen en beoordelen van het resultaat maken we zo mogelijk gebruik van signalen en terugkoppeling vanuit gesprekspartners en andere betrokkenen die ons kunnen informeren.

3 foto ADB Zeeland

5. Begroting

	2023	2024
Ongehinderd app	€1.465	€1.465

Ontwikkelen en uitvoeren actie-/uitvoeringsprogramma	€2000	€2.000
Ontwikkelen kennisbank	€3.000	
Kennisbijeenkomst	€5.000	€5.000
Inclusie in uitvoeringsplan S.S.B.O		n.t.b.
Totaal	€11.465	€8.456

Er is een beknopte begroting opgenomen over de financiële consequentie die aan de activiteiten planning hangen. De genoemde bedragen zitten al in de gemeentebegroting.

Ook worden een aantal streven/activiteiten ondergebracht binnen andere projecten. De kosten voor deze activiteiten worden bij de verdere ontwikkeling van deze projecten begroot. Inclusie wordt opgenomen in de activiteit en dus ook opgenomen in de begroting van deze activiteit.

Er hoeven geen aparte gelden beschikbaar te worden gesteld om de activiteitenplanning tot uitvoering te brengen.

6. Activiteiten planning

De acties die hieronder genoemd zijn moeten bijdragen aan de preventie op de mentale en fysieke gezondheid van de burgers. De acties moeten er voor zorgen dat er een leefomgeving wordt gecreëerd waarin mensen zich veilig en prettig voelen.

Er is geen specifieke tijdsplanning gehangen aan de uitvoering van de acties. Het streven is om ze allemaal in 2023 / 2024 te starten. Middels het monitoren van de voortgang wordt duidelijk wanneer met wat wordt of is gestart.

Naast deze specifieke acties zijn er ook opdrachten en processen die doorlopend zijn en horen bij een groter geheel. Deze zijn hieronder niet opgenomen maar zullen wel worden meegenomen in de evaluatie.

Zo worden er een aantal maatschappelijke resultaten opgesteld voor het sociaal domein die ook bijdragen aan de mentale gezondheid van de burgers en de mogelijkheid moeten bieden mee te kunnen doen.

- Jeugdigen groeien fysiek, mentaal en emotioneel veilig, kansrijk en gelukkig op.
- Ouderen leven binnen de gemeente Hulst in een passende omgeving met behulp van positieve gezondheid met zorg in de buurt.
- Inwoners wonen veilig, prettig en waar mogelijk in hun eigen omgeving.
- Inwoners doen onbelemmerd mee en kunnen zich ontplooiën.
- Inwoners zijn fysiek en digitaal mobiel.

Actie 1: Ongehinderd app

Al een aantal jaar is de gemeente Hulst aangesloten bij Ongehinderd. Ongehinderd is een website/platform waar je per gemeente kunt zien welke gebouwen, accommodaties en activiteiten toegankelijk zijn. Gebruikers kunnen zelf recensies achterlaten en gebouwen beoordelen. Ook heeft de gemeente zelf toegang om gebouwen te beoordelen en op het platform weer te laten geven als lokale tester.

Er is de afgelopen twee jaar weinig aandacht besteed aan het vullen en onderhouden van dit platform. In het eerste en tweede kwartaal van 2023 gaan we met stichting Drempelvrij Hulst aan de slag om de gemeente Hulst een update en aanvulling te geven op dit platform. Daarnaast gaan we onderzoeken hoe Ongehinderd nog meer kan bijdragen aan de bewustwording bij externe partijen als het gaat om de noodzaak van (fysieke) toegankelijkheid.

Actie 2: Ontwikkelen actie-/ uitvoeringsprogramma Anti- Discriminatie.

In samenwerking met het Anti discriminatiebureau Zeeland gaan we aan de slag met het maken van een actie-/uitvoeringsprogramma voor de gemeente Hulst. Hierbij kijken we naar mogelijke activiteiten om (anti)discriminatie onder de aandacht te brengen en er voor te zorgen dat iedereen zich fijn voelt in de leefomgeving.

Actie 3: Inclusie onderdeel van het nieuwe Sport, Speel, Beweeg en Ontmoet beleid.

Hoewel we proberen inclusiviteit terug te laten komen in al het nieuwe beleid wat ontwikkeld wordt, is het nieuwe S.S.B.O beleid, een beleid waar momenteel al aan gewerkt wordt en waar extra aandacht is voor inclusiviteit. Met dit beleid maken we een meerjarenplan over de inrichting van de openbare

ruimte. Een belangrijk onderdeel voor een fijne leefomgeving. Hierbij houden we er extra rekening mee dat kernpunten toegankelijk/bereikbaar zijn voor iedereen. Beweegroutes worden onder de loep genomen en er is speciale aandacht voor speciale toestellen voor mensen met een beperking. Iedereen moet de buitenruimte ervaren als een plek waar men in een fijne omgeving kan verblijven.

Actie 4: Koesteren van kennis.

Dit actiepunt wordt inhoudelijk vormgegeven door het organiseren van een Zeeuws brede kennisbijeenkomst. De Stichting Drempelvrij Hulst en de gemeente Hulst trekken voor dit initiatief gezamenlijk op.

Kennis en bewustwording zijn essentiële zaken om er voor te zorgen dat initiatieven, evenementen, bouwplannen, aanpassingen gedaan worden volgens de normen van toegankelijkheid.

Tijdens deze inclusieagenda organiseren we in Hulst een symposium over inclusiviteit in de breedste zin van het woord. Dit evenement zal gepaard gaan met de nodige publiciteit. Doel is om samen te bespreken hoe we toegankelijkheid en inclusie concreet te borgen.

Het evenement zal landelijke uitstraling krijgen door het samenbrengen van professionele expertise én ervaringsdeskundigheid.

Actie 5: Afstand tot de arbeidsmarkt verkleinen

Mensen die uitstromen uit een Beschermd Wonen voorziening, hebben een afstand tot de arbeidsmarkt. We onderzoeken de mogelijkheden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt toch mee te laten doen in de samenleving.

Actie 6: Mensen beter wegwijs maken binnen het Sociaal Domein

We onderzoeken de mogelijkheden om burgers beter te helpen en bij te staan als het gaat om de onderwerpen in het sociaal domein.